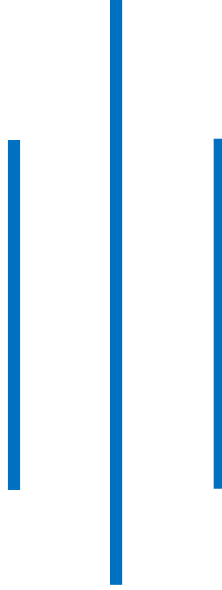




आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम



मोदी गाउँपालिका
पातिचौर, पर्वत
२०८०/०३/१०

**मोदी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को
नीति तथा कार्यक्रम**

सभाका सदस्यज्यूहरू,

- १। यस गरिमामय सभामा मोदी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु । यस अवसरमा राष्ट्रलाई निरङ्कुश सामान्ती शासन प्रणालीको अँध्यारो यूगबाट जनताका प्रतिनिधि मार्फत राज्य संचालन गर्ने सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको उज्यालो मार्गमा ल्याउनका लागि आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु, घाइतेहरूको शिघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु, परिवार तथा आफन्तजनमा गहिरो सहानुभुति व्यक्त गर्दछु ।
- २। सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने हाम्रो संकल्प, समस्त गाउँपालिका वासीहरूको समृद्धिको सपना तथा हामीले निर्वाचनका क्रममा आम जनताहरू प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिज्ञाहरू पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं। यसका लागि दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोत र साधनहरूको पहिचान तथा परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दिगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत समृद्ध मोदी: सुखी मोदीवासी भन्ने संकल्पलाई मूर्त रूप दिन सार्वजनिक नीजि क्षेत्र तथा समुदायको साझेदारी विकास गरिनेछ ।
- ३। गाउँपालिकालाई उत्कृष्ट गन्तव्यको रूपमा स्थापित गर्ने आवश्यक कार्यहरू पहिचान गर्ने स्वच्छ, सफा र सुन्दर गाउँपालिकाको पहिचान स्थापित गर्ने, योजनावद्ध सडक पूर्वाधार, व्यवस्थित शहरीकरण तथा वस्ति विकास, आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सर्वसुलभता, सार्वजनिक शिक्षाको सवलीकरण एवम् उद्यम र उत्पादन मार्फत स्वरोजगारी, लाइ यस नीति तथा कार्यक्रमले प्रमुख प्राथमिकताहरूको रूपमा लिइएको छ ।
- ४। विश्वव्यापीरूपमा फैलिएको कोभिड-१९ महामारीबाट थलिएर माथि उठन लागेको अर्थतन्त्र पुनः युकेन युद्ध र सोबाट विश्व आपूर्ति श्रृंखलामा आएको संकुचनले नेपाललाई समेत प्रभावित पारेको छ । यसबाट संघीय सरकारको राजस्व परिचालनमा प्रभाव पर्न गै स्थानीय तहले पाउनु पर्ने वित्तीय हस्तारणमा नकारात्मक असर पुगेको छ ।
- ५। नेपालले जनसांख्यिक लाभ लिदै अल्प विकसित मुलुकबाट विकासशील मुलुकको श्रेणीमा उक्लिनै लाग्दा हरेक दिन २ देखि ३ हजार युवाहरू रोजगारीको खोजीमा नेपाल छोडेर विदेशिनु पर्ने अवस्थाले हामी सबैलाई गम्भीर बनाएको छ । आन्तरिक र बाह्य वसाइ सराइका कारण नेपालका गाउँघरहरू सुनसान वस्तीका रूपमा रूपान्तरित हुन पुगेका छन । उब्जाउ खेत बारी बाँदर समस्याका कारण बाँझो हुन पुगेका छन । यस सन्दर्भमा युवालाई स्वदेशमा रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने र गाउँघरको वसाइलाई आकर्षक बनाउने बाँदर नियन्त्रण गर्ने चुनौती हामी सबैको साझा मुद्दा हुन पुगेको छ ।
- ६। यस विद्यमान परिस्थितिमा हामीले हाम्रो अर्थतन्त्रलाई पुनर्उत्थानशील क्रियाकलापमार्फत अगाडी बढाउदै तिब्र र दिगो आर्थिक विकास गरी समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको मुल लक्ष्य हासील गर्नु परेको छ । यसका लागि हाम्रो गाउँपालिकामा स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यक्रमलाई विशेष जोड दिनु पर्ने अवस्था सृजना भएकोछ

। सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाइ सुशासनको अनुभूति जनमानसमा ल्याउन गाउँपालिकाको आन्तरिक क्षमतामा समेत गुणात्मक विकास गर्न समेत अपरिहार्य छ ।

- ७। नेपालको संविधानमा स्थानीय शासन सम्बन्धी उल्लेख भएको नीतिगत ब्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू बनाई लागू गर्दै जानुपर्ने प्रावधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, पन्ध्रौं आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएकोछ । पन्ध्रौं योजना, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, गाउँपालिकाको आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च योजना, गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याइएका २६ कार्यविधि, ५ नियमावली, १४ वटा वटा ऐन समेतलाई कानुनी प्रावधान समेतलाई ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएकोछ ।
- ८। गाउँपालिकाको अत्यावश्यक सेवा स्वास्थ्य सम्बन्धी हक कार्यान्वयन तथा समयमै उपचार पाउने नागरिक को हकलाई मध्यनजर गर्दै सुत्केरी हुन नसकी स्वास्थ्य चौकी बाट रिफर महिला हरुका निशुल्क सहित एम्बुलेन्स संचालनमा ल्याइएको छ । उर्जा नदीको रूपमा रहेको मोदी खोला बाट उत्पादित जलबिधुत बाट पालिका लाई प्राप्त रोयल्टी बाट करिब ५००० हजार घरधुरी लाई न्युनतम २० युनिट सम्मको महशुल पालिकाले ब्यहोरेको अबगत गराउन चाहन्छु जस कारण स्थानीय सरकार प्रत्येक घर धुरीमा पुगेको महशुस भएको छ । ८४ बर्ष माथीका जेष्ठ नागरिकहरुको लागी न्यानो कपडा आयुर्वेदीक शक्ति बर्धक औषधि बितरण धरदैलो स्वास्थ्य उपचार सेवा आवश्यकता अनुसार बृहत स्वास्थ्य शिविरहरु संचालन, दलित तथा महिला हरुको लागी लोकसेवा/शिक्षक सेवा तयारी कक्षा संचालन, स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण खेल अभियान पालिकाको पहिचान भन्ने मूल नाराका साथ बृहत खेलकुद कार्यक्रम संचालन, जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न गाउँ सभा संचालन कार्यशाला आयोजना गरिएको, वडा न.५ र वडा न. ८ को वडा कार्यालय निर्माणको अन्तिम चरणमा पुगेको, दलित सशक्तीकरण, महिला सशक्तीकरण कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको बालमैत्री वडा घोषणा उन्मुख रहेको उद्द्गीहरुको लाई प्रविधि सम्बन्धी स्रोत साधन सपोर्ट गरिएको, कृषि यान्त्रिकरण व्यवसायीकरण प्रबर्धन गरिएको, प्रति लिटर दुधमा ३ रुपया अनुदान प्रदान गरिएको ।
- ९। मोदी गाउँपालिका कृषिका लागि सम्भावना भएको गाउँपालिका भएकोले यस नीति तथा कार्यक्रममा कृषि क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । कृषि प्रवर्द्धनका लागि गाउँपालिकाभित्रका सम्पूर्ण वडा हरुलाई कृषी उत्पादनको पकेटका रूपमा विकसित गर्दै लगिनेछ । सामुहिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादनमा आधारित कार्यक्रमलाई जोड दिइने छ । किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप उत्पादनमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराई बजारको सहजिकरण र सुनिश्चिता गर्न पहल गरिनेछ । खेतीयोग्य जमिनलाई खण्डित र प्लटिङ्ग गर्न निरुत्साहित गरिने छ ।
- १०। जंगलमा लगी छाडिने छाडा चौपाया र अन्य जंगली जनावरबाट समेत हुने बालीनालीको नोक्सानी नियन्त्रण गर्न सामुदायिक वनहरूसँग समन्वय गरी बाली सम्रक्षण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ११। "विषादीमुक्त खानपान मोदिको पहिचान" नारालाई आत्मसाथ गर्दै आर्गानिक खेती र उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । पशुपालन, पंक्षीपालन, मौरीपालन व्यवसायलाई प्राथमिकता दिई आवश्यक नीति बनाई उत्पादनमा अनुदान दिने व्यवस्थासमेत मिलाइने छ । आगामी १ वर्षभित्र ५ बर्षे कृषि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- १२। कृषि तथा पशु विमाको प्रिमियम शुल्कमा संघीय र प्रदेश सरकार बाट प्रदान गरिदै अनुदानलाई सचेतीकरण गर्दै कृषि तथा पशुपंक्षी पालनलाई व्यवसायीक र आधुनिकिकरणका लागि विपेश कार्यक्रम लागु गरिने छ । कृषि सहकारी संस्था मार्फत सुलभ भेटेरिनरि पसल संचालनका लागी पहल गरिनेछ ।

- १३। टिमुर,सिलिटिमुर,सिस्नो,सिलाम,निउरो,सिन्कि,टुसा,भाँगो,आलु,कोदो,काउनो,फापर,जौ लगायतका स्थानिय उत्पादन साथै औषधिजन्य र उद्योगजन्य पदार्थ र यसको प्रयोगवाट निर्माण हुने विविध उत्पादनलाई ब्राण्डिड तथा वजारिकरणमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- १४। "परदेशको ज्ञान मोदिको माटोमा योगदान " भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै बैदेशिक रोजगारबाट सिप सिकेर फर्केका तथा वेरोजगार युवाहरूलाई कृषि तथा पशुपालन तर्फ आकर्षित गर्नका लागि सामूहिक तथा व्यवसायिक योजनाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै विभिन्न संघसंस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरि श्रमिक तथा वैदेशिक रोजगारीमा गएका परिवारलाई वित्तिय साक्षरता सम्बन्धि अभियान संचालन गरिने छ ।
- १५। व्यावसायीक तथा सिपमुलक तालिम प्रदायक संघसंस्था हरूसंगको सहकार्यमा तालिम कार्यक्रम लाई वजारको माग अनुसार परिमार्जन गरिनेछ । हालसम्म उच्चम शाखावाट प्रदान गरिएका तालिमहरूको प्रभाव मुल्यांकन गरि कार्यक्रम लाइ परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।
- १६। युवाहरूको साहस, सिर्जनशीलता, आत्मविश्वास, उद्यमशीलताको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै शिक्षित, नैतिकवान, सीपयुक्त, अनुशासित र उद्यमशील युवा शक्तिलाई गाउँपालिकाको मानवीय पूँजीको रूपमा स्वीकार गर्दै गाउँपालिकाको समग्र विकासमा परिचालन गरिनेछ । युवाहरूको क्षमता विकास गरी स्वरोजगार बनाउन **यूवासँग उपाध्यक्ष** कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- १७। गाउँपालिकाको कृषि तथ्याङ्क संकलन गर्ने र नियमित अद्यावधिक गर्ने कार्यलाई संघिय र प्रदेश सरकारसंगको सहकार्यमा निरन्तरता दीईने छ । गापाको कृषि पकेटहरूको पहिचान गरी व्यावसायिक खेतीका लागि प्रोत्साहन गरिने र सो मा उत्पादनमा आधारित अनुदान समेत दिने नीति लिइनेछ । सामूहिक सहकारी खेती प्रणालीलाई नमुनाको रूपमा विकास गर्नका लागि अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
- १८। पशुपालक किसानका लागि आधारभूत भेटेरीनरी सेवा र भ्याक्सिनको निःशुल्क व्यवस्थापन गर्न पहल गरिने छ । गाई,भैसिको नश्व सुधार एवं उत्पादकत्व वृद्धिका लागि कृतिम गर्भाधान कार्यक्रम प्रदेश सरकारसंगको सहकार्यमा लागु गरिने छ । गाउँपालिकाक्षेत्रभित्र आवश्यक खाद्यान्नको सञ्चिति, उपयोग र भण्डारणको व्यवस्था भरपर्दो बनाउन पहल गरिनेछ ।
- १९। मोदि गाउँपालिका स्तरिय चिस्यान केन्द्र निर्माण गरि संचालनमा ल्याईने छ । निकट भविष्यमा निर्माण हुने चिस्यान केन्द्रको व्यवस्थापन र सञ्चालनका लागि निजी क्षेत्र तथा सहकारी संस्थासँग सहकार्य गरिने छ ।
- २०। समुदायलाई कृषि उत्पादनमा आकर्षित गर्ने नीतिहरू तर्जुमा गरी विभिन्न कृषि फर्महरू सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको कृषियोग्य जमिन बाँझो रहन नदिन प्रदेश सरकारको साझेदारी, बाँझो रहन्न खेतवारी अभियानमा सहकार्य र समन्वय गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रत्येक वडा / टोलहरूमा सहकारी तथा निजी क्षेत्रमार्फत् कृषि तथा फलफूल नर्सरीको व्यवस्था गरी तरकारी र उन्नत जातका फलफूल का विरूवा उत्पादन गर्न सस्तो दररेटमा बीउविजन उपलब्ध गराइने छ । त्यसका लागि आवश्यक तालिम दिई कृषि दक्ष जनशक्तिको उत्पादन गरिनेछ ।
- २१। कृषि सहकारीको स्थापनाका लागि प्रोत्साहन गरी उत्पादित वस्तु खरिद र सर्वसुलभ रूपमा बिक्रीको व्यवस्था गरिने छ । पशुपालक कृषकलाई पशुपालनतर्फ विशेष आकर्षण गरी दुध, अण्डा तथा मासुमा आत्मनिर्भर एवं व्यवसायिक गाउँपालिकाको रूपमा विकास गरिने छ । दुध उत्पादनमा दिइदै आएको प्रतिलिटर रु ३ को अनुदान रकमलाई वृद्धिगर्दै लगिने छ ।
- २२। भुक,क्याड,लेस्पर तथा चित्रे का मगर तथा गुरुड समुदायका वस्तिहरूलाई पर्यटकीय आकर्षणको केन्द्र बनाउन पहल गरिने छ । मोदिमा रहेका विभिन्न भाषाभाषी तथा संस्कृति, साहित्य, कला र संगीतको उपयुक्त सम्बर्धन र विकासका लागि प्रदेश सरकारसंगको सहकार्यमा छुट्टै सांस्कृतिक प्रतिष्ठान स्थापना गर्न पहल गरिने छ । वडा नं.७ र ८ को

पन्चासे संरक्षित वन क्षेत्रलाई पर्यटकिय हक्को रूपमा विकास गर्न **सुनाखरी पार्क (Orchid park)** साथै मोदि गाउँपालिकाको हम्पाल र भवरकोट क्षेत्रमा **लालिगुराँस पार्क (Rhododendron park)** निर्माण गरिनेछ । तथा वडा नं ८ मा रहेको सान्दह तालको संरक्षण र विकास गरी पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गरिनेछ ।

२३। गाउँपालिकाका हरेक सडकको दाँया-बाँया थप वृक्षरोपण गरी हरियाली सडकको रूपमा विकास गर्न टोल विकास संस्था परिचालन गर्ने नीति लिईने छ । प्रत्येक घर आँगनमा फूलवारी र फलफूलका बगैँचा निर्माण गर्ने अभियान नै चलाई "हरीत मोदि सफा मोदि" भन्ने अभियानलाई सार्थक बनाउन पहल गरिनेछ ।

२४। धार्मिक साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक एवम् पर्यटकीय स्थल संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिनेछ । पर्यटन, उद्योग, व्यापार, भवन निर्माण, यातायात जस्ता क्षेत्रका नीतिहरू तर्जुमा गर्दा निजी क्षेत्रसग समन्वय र सहकार्य गरिने छ

२५। सरकार, निजी क्षेत्र र सहकारी बीचको सहकार्य र साझेदारीमा उत्पादन तथा सेवामूलक ग्रामिण तथा साना उद्योग व्यवसायको स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । महिला मात्र सदस्य भएको सहकारी संस्थाको व्यवसाय करमा ५० प्रतिशत छुट दिइनेछ । सहकारी मर्ज कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२६। उद्योगी, व्यवसायीलाई व्यवसायिक सामाजिक उत्तरदायित्व निर्वाह गरी गाउँपालिकाको समग्र विकासमा सहभागी हुन प्रेरित गरिनेछ । उद्योगले आफ्नो उत्पादन प्लाष्टिकमा प्याक नगरि कपडा वा कागज जस्ता वातावरणमैत्री वस्तुमा प्याक गरी सप्लाई गरेमा त्यस्ता उद्योगलाई गाउँपालिकाले लिने व्यवसाय करमा ५० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्थालाई गरिनेछ ।

२७। तोकिएको मापदण्ड पूरा नगरेका, दर्ता नभई सञ्चालनमा रहेका, समयमा कर तथा अन्य दायित्व पुरा नगरेका स्थानिय सरकारमा दर्ता भई संचालनमा रहेका व्यवसाय लाई समयमै दर्ता तथा नविकरण गर्न प्रोत्साहन गरिने छ । पर्यटन, उद्योग, व्यापार र प्रविधिको क्षेत्रमा निजी क्षेत्रलाई लगानीको उपयुक्त वातावरण बनाई आकर्षित गर्न त्यस्ता क्षेत्रको पहिचान गरी आवश्यक पूर्वाधारको निर्माणको थालनी गरिनेछ ।

२८। गाउँपालिकामा रहेका व्यापारिक केन्द्र र बजारहरूलाई निजी क्षेत्रसग समन्वय गरी व्यवस्थित गरिने छ

२९। सहकारी वा समूह मार्फत स्थानीय वस्तुको प्रयोग गरी संचालन गर्ने घरेलु तथा साना उद्योगलाई प्रोत्साहन गरिनुका साथै स्वदेश तथा विदेशमा निर्यात हुने उत्पादित वस्तुमा लाग्ने स्थानीय कर छुट दिइनेछ ।

३०। गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण वडाहरूमा उद्यमशीलताको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम मार्फत लक्षित वर्गलाई आयआर्जन र रोजगारी सिर्जना हुने कार्यक्रम सन्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ । लघु घरेलु उद्यमिहरूको उत्पादित वस्तुको वजारिकरणका लागि गाउँपालिकाको सहकार्यमा संचालित कोशेलीघरलाई थप व्यवस्थित र परिमार्जन गरि संचालन गरिनेछ ।

३१। तुलनात्मक लाभ एवं उच्च मुल्यका कृषीवालि तथा पशुपंक्षीको व्यवसायिक उत्पादन, प्रसोधन र विशिष्टीकरण गरी वजारिकरण र निकासिका लागि आवश्यक वातावरण तयार पारिनेछ ।

३२। महिला उद्यमशीलतामार्फत् स्वरोजगारी बढाउने कार्यक्रम तय गर्ने, पुरुषसह महिलालाई समान ज्याला उपलब्ध गराउने, कार्यस्थलमा लैंगिक हिंसा, घरेलु हिंसा तथा सामाजिक भेदभाव हटाउने कार्यक्रमहरूमा महिला सञ्चालकहरूलाई अधिकतम परिचालन गरिने छ । **अध्यक्ष संग दिदिबहिनी** कार्यक्रम मार्फत महिला क्षमता अभिवृद्धि र आय आर्जनमा सहयोग पुर्याउन पहल गरिने छ ।

३३। गाउँपालिकाको खाली जमिनलाई खेर जान नदिन र कृषि योग्य भूमिको पूर्ण उपयोग गरी कृषि उत्पादन गर्न जैविक खेती प्रणालीमा जोड दिई तत्कालिन आवश्यक रासायनिक मल, उन्नत बिउको आपूर्ति तथा वितरण र विद्यमान पानिको स्रोत, भुगोल र बालिप्रणाली अनुरूपको सिंचाई प्रविधिको प्रयोग गरि सिंचाई सुविधाको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

३४। मोदि गाउँपालिकाले कृषि तथा कृषिजन्य उद्यम व्यवसायलाई रोजगारीको मुख्य क्षेत्रको रूपमा विकास गर्नेछ । कृषि उत्पादनलाई सङ्कलन गर्न हरेक वडामा न्यूनतम एक सङ्कलन केन्द्र स्थापना, वजारीकरणका लागि कृषि उपज ढुवानी

गर्न कृषि उपज दुवानिमा सहजिकरण र कृषि परामर्शका लागि दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रसँग सहकार्य गरिने छ ।

- ३५। गाउँपालिकाको भू-धरातल, जलवायू र जैविक विविधताको अधिकतम उपयोग गरी सार्वजनिक वन क्षेत्र, सडक किनारा, नदी उकास र उपभोगहिन सार्वजनिक सरकारी जमिनमा फलफूल र अन्य विरुवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने अभियानको थालनि गरिने छ । व्यवसायिक बाखा पालन, माछा पालन, स्थानीय जातको गाइभैसी, बंगुर, कुखुरा पालन कार्यमा सहयोग पुयाई पशुपंक्षी बजार प्रवर्द्धन गर्ने कार्य अघि बढाइने छ ।
- ३६। मोदि गाउँपालिकाले गाउँपालिकाको विकासमा पर्यटन क्षेत्रलाई महत्वका साथ प्राथमिकतामा राखी धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक एवं ऐतिहासिक स्थलहरूको पहिचान गरी पर्यटन क्षेत्रको विकासमा विशेष सहयोग गर्ने नीति लिइएको छ । पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्दा पुरातात्विक महत्वका धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक मठमन्दिर, गुम्बा र गुफा लगायतका गाउँपालिकावासीका मौलिक संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिने छ ।
- ३७। जीविकोपार्जन र रोजगारीको अवसर वृद्धि गर्न जल पर्यटन, कृषि पर्यटन, शैक्षिक पर्यटन, धार्मिक पर्यटन, खेल पर्यटन, ग्रामिण पर्यटन, साँस्कृतिक एवं प्राकृतिक पर्यटन व्यवसायको विविधीकरण तथा विस्तारमा जोड दिइने छ ।
- ३८। मोदि गाउँपालिकाका भित्रका होटलहरू र होमस्टेलाई पर्यटनमैत्री स्वच्छ, सफा राख्न क्षमता विकासमा सहयोग प्रदान गरिने छ र प्राङ्गारिक कृषि उत्पादन र साना तथा घरेलु उत्पादनसँग आवद्ध गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ । भुक,लेस्पर र चित्रेमा अवस्थित होमस्टे हरूको क्षमता विकास गरि नमुना होम-स्टेका रूपमा सञ्चालन गरिनेछ
- ३९। गाउँपालिकापालिको सम्पूर्ण पर्यटकीय सम्पदा समेटिने भ्रमण पुस्तिका प्रकाशन गरी पातिचौर-भवरकोट-जलजला पदमार्ग लाई नक्सांकन गरी व्यवस्थित गरिने छ ।
- ४०। पर्यटन प्रवर्द्धनका विभिन्न महोत्सवहरू सञ्चालनमा सहयोग पुयाइने छ । होमस्टे, होटलहरू दर्ता गरी व्यवस्थित गर्ने र नियमन एवं अनुगमनको कार्यक्रम तय गरी लागु गरिनेछ ।
- ४१। मोदि गाउँपालिका भित्रका सबै वडाहरूमा रहेका ऐतिहासिक र परम्परागत स्मरणीय स्थानहरूको पहिचान गरी त्यसको प्रचार प्रसार र संरक्षण गरिने छ । साथै गाउँपालिकापालिका भित्र पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नका लागि पर्यटन प्रवर्द्धन सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ । यस्तो सूचना केन्द्रबाट गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरूको प्रचार प्रसार गर्न पथप्रदर्शक व्यवस्था गरिने छ ।
- ४२। मोदि गाउँपालिका भित्र सञ्चालित ढुङ्गा कटिड उद्योग, ढुङ्गा र काठजन्य उद्योग लगायतका अन्य उद्योगहरूको कानून बमोजिम दर्ता, नियमन र अनुगमन गरी वातावरणमैत्री उद्योग सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहयोग पुयाई उद्योगमैत्री गाउँपालिका स्थापनामा जोड दिइने छ ।
- ४३। आधुनिक वैज्ञानिक र प्रभावकारी भू उपयोगको नीति र भूमि व्यवस्थापन प्रणाली को स्थापना गरि कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ । मोदि गाउँपालिका भित्रका जंगल, सामुदायिक वनहरूको वैज्ञानिक व्यवस्थापन एवं उपयोगका आवश्यक कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ४४। स्थानिय ज्ञान,सिप र अभ्यास सहितको वन र जैविक विविधताको व्यवस्थापनका लागि समुदाय तथा समुदायमा रहेका विविध समुहहरूको ज्ञान र क्षमता वढाउन सम्बद्ध विश्वविद्यालयहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।
- ४५। संघ र प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा गापा मा हरित आय आर्जनलाई प्रथामिकता दिदै रोजगार केन्द्रित प्राकृतिक संसाधनमा आधारित लघु उद्यम,कुटिर र साना उद्योग स्थापना र विकासको निम्ति आवश्यक वातावरण तयार पारिनेछ ।
- ४६। घुम्ती शिविर मार्फत माटो तथा गोबर परिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै कृषि तथा पशुपन्छि पालन क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ । गोठ देखी ओठ सम्म भन्ने नाराका साथ स्वस्थ पशुपंक्षीको उत्पादन तथा प्राङ्गारिक मल उत्पादनमा जोड

दिईनेछ । किसानसंग कृषि तथा पशु प्राविधिक भेटघाट कार्यक्रम संचालन गरी कृषकहरूको समस्यालाई कृषककै खेतबारी र गोठमा समाधान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

- ४७। शिक्षकहरूको क्षमता विकास गरि प्रविधिमैत्री बनाउन मागमा आधारित विषयगत तालिम तथा प्रविधि मैत्री शिक्षक विकास कार्यक्रम लागू गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउँदै लगिने छ । शैक्षिक क्षेत्रमा नयाँ रक्त सञ्चार गराउन स्वेच्छिक अवकासमा जान चाहने शिक्षकहरूका लागि प्रोत्साहनको आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ४८। विद्यालयको संस्थागत क्षमता विकास गर्नका लागि प्रधानाध्यापक नेतृत्व विकास तालिमको आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ साथै प्रधानाध्यापक भत्तालाई समयसापेक्ष बनाउदै लैजाने गरि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ । विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारी र बालकक्षा शिक्षकका लागि सेवा र सुविधाका अत्यावश्यक मागहरू संवोधनका लागि अधिकतम प्रयत्न गरिने छ ।
- ४९। सार्वजनिक शिक्षालाई पहुँचबाट गुणस्तर तर्फ अगाडि लैजान विद्यालयहरूमा वाञ्छित सहयोग तथा अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ । विद्यार्थी संख्या तथा भौगोलिक विषमतालाई मध्यनजर गर्दै विद्यालय, तह वा कक्षा मर्जको नीति लिइने छ । साथै सबै विद्यालयहरूलाई प्रविधिमा पहुँचयोग्य बनाउन आवश्यक कार्यक्रमहरू क्रमशः लागू गरिने छ ।
- ५०। दरबन्दी अभाव रहेका र भौगोलिक कठिनाइमा रहेका विद्यालय सेवा क्षेत्रहरूलाई लक्षित गरि स्वयम् सेवक शिक्षक बैकको स्थापना गरिने छ । संघीय सरकारको नीति अनुरूप खुला प्रतिशपर्धाका आधारमा प्रधानाध्यापकको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । संस्थागत विद्यालयहरूको नियमन तथा शैक्षिक गुणस्तर अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ५१। शैक्षिक गुणस्तरलाई माथि उकास्न माध्यमिक विद्यालय: आवसीय विद्यालय कार्यक्रमलाई क्रमशः सञ्चालन तथा विस्तार गर्दै जाने नीति लिइनेछ । जीवन र विद्यालयलाई एकाकार गर्न सिक्दै कमाउदै: पढ्दै रमाउदै कार्यक्रमलाई लागू गर्न माध्यमिक विद्यालयहरू तथा सरोकारवालाहरूसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- ५२। विद्यालय र समुदायमा सञ्चालित बालकक्षाहरूलाई थप व्यवस्थित गरिने छ । गाँउपालिका सेवाक्षेत्र भित्रका विद्यालयहरूलाई पत्रुखाजा तथा प्लाष्टिक निषेधित क्षेत्रका रूपमा विकसित गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । विद्यालय/समुदाय तथा सरकारी/गैहसरकारी संघसस्थाहरूसंगको सहकार्यमा उद्दान भित्र: मेरो विद्यालय कार्यक्रम बनाइ लागू गरिने छ ।
- ५३। विद्यालयहरूमा सञ्चालित मुख स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई गैहसरकारी संस्थासंगको सहकार्यमा थप विस्तार गर्दै लगिने छ । विद्यालय शिक्षा सम्बद्ध समस्याहरूलाई तत्काल सम्बोधन गर्न तथा लक्षित अभिभावक विहीन बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न गाँउपालिकामा एक शिक्षा विकास कोषको स्थापना तथा परिचालनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ५४। मोदी गाँउपालिका क्षेत्रमा सञ्चालित उच्च शिक्षाको एकमात्र गन्तव्य नवजागृत बहुमुखि क्याम्पसलाई भौतिक एवम् शैक्षिक पक्षबाट थप सबल बनाउने गरी व्यवस्था मिलाइने छ । स्थानिय क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने छात्र/छात्रालाई आवश्यक मात्रामा छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइने छ । क्याम्पसको थप स्तरोन्नतीका लागि प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायसंग आवश्यक समन्वय गर्ने नीति लिइनेछ । प्राविधिक धारतर्फ उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने २ जना गरिव तथा विपन्न छात्र/छात्रालाई अध्ययन सहायता छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।

- ५५। सञ्चालनमा रहेको एम्बुलेन्स सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउदै यसमा पहुँच वृद्धी गर्न सुत्केरि महिलाहरुको लागि निशुल्क रहेको सेवालाई जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि समेत क्रमशः विस्तार गर्ने गरि निरन्तरता दिइने छ ।
- ५६। मोदी गाउँपालिकामा १० शैयाको अस्पतालको लागि जग्गाको व्यवस्था गरी निर्माण कार्यको सुरुवात गरिनेछ । निक साइमन इन्स्टिच्यूटसँगको साझेदारीमा मोदी ७ राम्जामा सञ्चालित अस्पतालको सेवा तथा पुर्वाधारको थप सुदृढिकरण गरिने नीति लिइनेछ ।
- ५७। गाउँपालिकाभिन्नका सबै स्वास्थ्य संस्था र स्थापना भएका ल्याव तथा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइलाई दक्ष जनशक्ति सहित थप सुदृढिकरण गरिनेछ । स्थापना गरिएका ल्यावहरुमा आवश्यक केमिकल, रिएजेण्ट र उपकरणको व्यवस्थान साथै स्वास्थ्य संस्थाबाट न्यूनतम मापदण्डका आधारमा सेवा प्रवाहको लागि उपकरणहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ५८। गण्डकी प्रदेश, सामाजिक बिकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयसंगको सहयोग र समन्वयमा पारिवारिक स्वास्थ्य प्रोफाइल अध्यावधिक गर्दै स्थानीय योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र मुल्यांकनमा स्वास्थ्य सम्बन्धि तथ्याडकहरुको प्रयोग र विश्लेषण गरिने छ ।
- ५९। उपचार सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउदै सबै स्वास्थ्य संस्थामा आधारभुत औषधीको सर्वसुलभ, निशुल्क र पर्याप्त व्यवस्था गरिनेछ । कोभिड १९ लगायतका विभिन्न महामारी तथा नियमित खोप सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकामा एक खोप कोल्डचेन सप्लाई स्टोरको संचालन गरिनेछ ।
- ६०। गर्भवती महिलाले स्थानीय स्तरमानै गुणस्तरीय गर्भ जाँच सम्बन्धी सेवा प्राप्त गर्नेगरी ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड सेवा सञ्चालन गरिनेछ । गर्भवती महिलाहरुलाई गर्भावस्थाको दोश्रो त्रैमासबाट २२५ दिनसम्म निशुल्क क्याल्सियम चक्की वितरण गरि मातृस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईने छ ।
- ६१। सुत्केरी महिलाको पोषणको अवस्था सुधारको लागि सुत्केरीसँग अध्यक्ष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । महिलाहरुमा हुने पाठेघरको मुखको क्यान्सरको स्क्रिनिङ तथा परीक्षणको शिविर सञ्चालन गरिनेछ । स्वास्थ्योपचारमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- ६२। महिला स्वास्थ्य स्यंमसेविकालाई सामुदायिक स्वास्थ्य सेवाप्रति जिम्मेवारी र लगनशिलता अभिवृद्धि गर्न स्वास्थ्यस्वयंसेविका सशक्तिकरण कार्यक्रम (पुनर्ताजगी तालिम, अवलोकन भ्रमण लगायतका कार्यक्रमहरु) सञ्चालन गरिनेछ । उमेर हदका कारणले अवकासमा जानुहुने तथा स्वेच्छिक अवकासमा जान चाहने महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकालाई यथोचित सम्मान सहित अवकासको जीवनमा सहायताका लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाइने छ ।
- ६३। स्वास्थ्य संग सम्बन्धित सुरक्षित मातृत्व तथा नव शिशु सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनको साथै प्रदेश र संघको सहकार्यमा स्वास्थ्य विमा गरिनेछ । तिलाहार डिमुवामा व्यवस्थित वर्थिङ सेन्टर संचालनमा ल्याइने छ । आर्थिक अभावका कारण स्वास्थ्य उपचार सेवा पाउन नसकेका अपाङ्गता भएका व्यक्ति, असहाय, गर्भवती, सुत्केरी, जेष्ठ नागरिक र विपन्न वर्गको उपचारको लागि मापदण्ड बनाई सहयोग प्रदान गरिने छ ।
- ६४। गाउँपालिकाका प्रमुख स्वास्थ्य समस्याहरुको पहिचान, रोकथाम र नियन्त्रणका लागि स्वस्थ्यकर्मीहरुलाई परिचालन गरि बिद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ । हरेक महिना प्रत्येक स्वास्थ्यकर्मीले आफ्नो जिम्मेवारी बोधका साथ अनिवार्य २ ओटा बिद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी कक्षा संचालन गर्ने नीति लिईने छ । स्कुले बालबालिकाको अर्धवार्षिक स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

। विद्यालयहरूमा प्राथमिक उपचारका लागि अत्यावश्यक हुने स्वास्थ्य सामाग्रीहरू सहित प्राथमिक उपाचारको व्यवस्था मिलाइने छ ।

६५। स्वस्थ मानिस खुसी र समृद्धिको पहिलो आधार भएकाले नियमित स्वास्थ्य सेवाका अतिरिक्त आवधिकर रुपमा विशेषज्ञ सेवा सहितको स्वास्थ्य शिविरहरू संचालन गरिने छ ।

६६। स्थानीय स्वास्थ्य चौकी मार्फत मानिसिक स्वास्थ्य सेवालार्ई गैह सरकारी संघसंस्थाको समन्वयमा थप प्रभावकारी बनाइने छ । प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीहरूमा बिपत प्रतिकार्य टोलिको गठन, क्षमता बिकास तथा परिचालन गरिने छ ।

६७। स्वास्थ्य सेवामा विद्युतीय दर्ता प्रणाली EMR को अवलम्बन गरिने छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउन दक्ष जनशक्ति मार्फत स्थलगत अनुशिक्षण गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।

६८। जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य जांच कार्यक्रम मार्फत प्रयोगशालाकर्मी र स्वास्थ्यकर्मीको परिचालन गरि गाउँपालिकाका ५० बर्ष माथिका सबै जनताहरूको समुदायस्तरबाट मासिक रुपमा नियमित रगत, पिसाब र रक्तचाप परिक्षण गरिने छ । जेष्ठ नागरिकको नियमित स्वास्थ्य परिक्षणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

६९। सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई र बर्थिंग सेन्टर लगायतमा कार्यरत कर्मचारी/नर्सिंग कर्मचारीहरूको सेवा सुविधा समयानुकुल बनाइने छ

७०। आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतीलाई प्राथमिकता दिइनेछ साथै आयुर्वेद चिकित्सा सम्बन्धि शिविर सञ्चालन गरिने छ । योगलाई विद्यालय शिक्षा वयस्क र वृद्धहरूको जीवनसंग जोड्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

७१। नेपालको मौलिक , परम्परागत र बैकल्पिक चिकित्सा पद्धती, प्राकृतिक चिकित्सा र आयुर्वेद सेवाको विकास गर्ने हेतुले हाल मोदी गाउँपालिका वाडा न ७ राम्जा देउराली बाट मात्रै सेवा प्रवाह भएको आयुर्वेद औषधालय लाइ औषधी उपकरण सहित थप मजबुत गरिदै लगिने नीति तय गरिएको छ, साथै आयुर्वेद उपचार सेवालार्ई यसै आर्थिक बर्ष देखी मोदी गाउँपालिकाका अन्य वडामा समेत घुम्ती सेवाको रुपमा कार्यक्रम बिस्तार गरिदै लगिने छ ।

७२। छुट्टै प्राकृतिक विशिष्टता रहेको मोदी गाउँपालिकामा औषधी युक्त जडिबुटीको प्रचुर सम्भावना रहेको हुनाले त्यस्ता जडिबुटीहरूको पहिचान, संरक्षण, ब्यवसायिक खेति प्रवर्द्धन गरिदै लगिने छ । वडा तथा समुदाय स्तरमा जडिबुटी परिचयात्मक कार्यक्रम गर्नुका साथै अन्तर पुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७३। नेपाल लगाएत विश्व ब्यापी रुपमा बढ्दै गइरहेको नसर्ने रोगको रोकथाम तथा न्यूनीकरणका लागी नागरिक आरोग्य कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राख्दै मोदी गाउँपालिका र वडाहरूमा मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारीको नारालाइ सार्थकता प्रदान गर्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।

७४। बाल अधिकारको सुनिश्चितताका लागि बालमैत्री स्थानीय शासन विकास र प्रवर्द्धनका आवश्यक कार्यहरू पूरा गरी बालमैत्री वडा घोषणालाइ प्राथमिकता दिदै बालमैत्री स्थानीय तहका रुपमा विकसित गरिनेछ । फलतः बालमैत्री स्थानीय शासनको अभ्यास मार्फत बालबालिका अनुकूल सेवाको उपलब्धता र गुणस्तरमा वाञ्छित सुधार भइ सो बमोजिम सेवाको सुनिश्चितता हुनेछ ।

७५। लैङ्गिक समानता महिला शसक्तिकरण मार्फत नीति निर्माण तहमा महिलाको निर्णायक सहभागिता सुनिश्चितताका लागि महिलाहरूको नेतृत्व विकास तथा क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ । अध्यक्ष संग दिदिबहिनी कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित रुपमा अगाडि बढाइने छ ।

- ७६। महिला तथा किशोरी विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा वा विभेद अन्त्य गरी मोदी गाँउपालिकालाई बालविवाह बहुविवाह दाइजो प्रथा, जातीय विभेद लगायतका कुप्रथाहरूलाई निरुत्साहित गर्दै हिंसा वा विभेदको चपेटामा परेका महिला तथा बालबालिकाहरूलाई उद्धार राहात निशुल्क कानुनी सहायत मनोसामाजिक परामर्श तथा पुनः स्थापनाका कार्यक्रमहरू ल्याइने छ । गाँउपालिका स्तरमा एक लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषको व्यवस्था गरिनेछ । कार्यस्थलमा हुने लैङ्गिक हिंसाविरुद्ध आचारसंहिता निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ७७। गरिव तथा विपन्न दलित आदिवासी जनजाति एकल तथा अपाङ्गता भएका महिला लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि क्षमता विकास र सशक्तिकरण गर्ने गरी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- ७८। ज्येष्ठ नागरिकको जीवन सम्मानित सुरक्षित र व्यवस्थित बनाइ उनीहरूको ज्ञान सिप र अनुभवलाई समाजको समृद्धिका लागि उपयोग गर्न आवश्यक वातवरण मिलाइने छ ।
- ७९। सार्वजनिक स्थल तथा संरचनाहरूलाई क्रमशः महिला मैत्री बनाउने नीति लिइनेछ । सरकारी कार्यालयहरूमा स्तनपान कक्ष तथा सार्वजनिक शौचालयहरू महिला मैत्री बनाइनेछ ।
- ८०। तत्कालीन शसस्त्र संघर्ष र जनआन्दोलनका समयमा जीवन मरणमा परेका, वेपत्ता नागरिक, सामाजिक तथा भौतिक रूपमा क्षती व्यहोर्नु परेका वास्तविक पिडितहरूको तथ्याङ्क अध्यावधिक गरि न्युनतम जीवनयापनमा कठिनाइ भएकाहरूलाई आवश्यक सहयोगका लागि व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ८१। विशेष गरि फोहोर व्यवस्थापनका लागि बजार क्षेत्रमा कुहीने र नकुहिने फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापनका आवश्यक व्यवस्था सहितको ल्याण्डफिल्ड साइड सुनिश्चित गरिने छ । फोहोरलाई मोहोरमा रूपान्तरणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू क्रमशः अगाडि लगिने छ । वडाका केन्द्र र आवश्यक स्थानहरूमा टोल विकास संस्थासंगको सहकार्यमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण क्रमशः गर्दै जाने नीति लिइनेछ ।
- ८२। जनताको आगनमा धारोः व्यवस्थित जुठेलनो भन्ने मूल ध्येयका साथ एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई संघ, प्रदेश सरकार तथा गैह्र सरकारी सघंसस्थाहरूको सहकार्यमा पूर्णरूपमा लागू गरिनेछ । पारिवारिक सरसफाइ अन्तर्गत व्यवस्थित जुठेलनो निर्माणका लागि लक्षित समुदायमा कार्यक्रमहरू लागू गरिनेछ ।
- ८३। स्थानीय साहित्य कला संस्कृती र सौन्दर्यहरूको जगेर्ना गर्दै नयाँ पुस्तालाई थप सिर्जनात्मक गराउन सरकारी तथा गैह्र सरकारी संस्था तथा सरोकारवालाहरूको समन्वय र सहकार्यमा स्थानीय विज्ञ तथा स्रष्टा सम्मेलनको आयोजना गरिने छ ।
- ८४। यूवालाई विकासमा सहभागिता सिपमूलक तालिममा प्राथमिकता तथा खेलकुद मार्फत शसक्तिकरण गर्न यूवासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई थप शसक्त र प्रभावकारि रूपमा अगाडि बढाइने छ । खेलकुद प्रतियोगिताहरूलाई व्यवस्थित रूपमा बढावा दिइने छ । स्वस्थ जीवनका लागि खेलकुद भन्ने मूल अभिप्रायलाई मूर्त रूप दिन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ८५। पूर्वाधार विकास विषेशतः मा सडक विस्तारबाट क्रमशः स्तरोन्नती तथा गुणस्तरको नीति लिइनेछ । गाँउपालिका अन्तरगतका वडाका केन्द्र सम्म पक्की सडक पुर्याउने नीति अनुरूपका प्रदेश तथा संघीय सरकारसंग आवश्यक समन्वय गरिने छ । पूर्वाधार विकास तर्फका योजनाहरूको प्राथमिकताक्रमका आधारमा योजना बैंक तयार गरि क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ८६। वृहत योजनाका रूपमा निर्माण हुने मुक्तिनाथ केवलकार लगायतका योजनाहरूका सम्बन्धमा गाँउपालिकाबाट आवश्यक समन्वय तथा सहजिकरण गरी अन्य निर्माणाधिन ठुला योजनाहरू पातिचौर—बाजुङ्—क्याङ् मोटरबाटो, दराक—चिन्ने—गगंटे मोटरबाटो, लिदी खोलामा पक्की पुल, अम्बोट—गिज्यान मोटरेबल पुल लगायतका

योजनहरूमा समन्वय, सहजिकरण तथा अनुगमनका लागि संघ तथा प्रदेश सरकार एवम् मातहतका कार्यालयहरूसंग आवश्यक बातावरण मिलाइने छ । गाँउपालिका सेवा क्षेत्र भित्रका वडाका केन्द्र सम्म पक्की सडक तथा मुख्य बस्ती सम्म वाह्रै महिना सञ्चालन हुने गरी सडकको अवस्था सुदृढिकरणको लागि क्रमशः आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

८७। स्थानीय जनताको सक्रिय सहभागितामा स्थानीय स्रोत साधन र प्रविधिमा आधारित पुर्वाधार विकासमा विशेष जोड दिइनेछ । पुर्वाधार निर्माण गर्दा पर्यावरण मैत्री र उत्थानशिल विकासको नीति लिइनेछ । सडकहरूको वर्गीकरण, सडकको अधिकार क्षेत्र कायम तथा सडक मापदण्ड सम्बन्धि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।

८८। सडक वर्गीकरण र अधिकारक्षेत्र कायम गरी सडक मापदण्डमा भौतिक संरचना बनाउने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ । मुख्य सडकमा पर्ने जग्गाको कित्ताकाट गरि सडक क्षेत्राधिकार कायम गर्ने नीति लिइनेछ ।

८९। **उज्यालो घर उज्यालो बस्ती अभियान** अन्तर्गत जनताले उपभोग गर्ने २० युनिट विद्युतको न्युनतम महसुल स्थानीय सरकारले भुक्तानी गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । विद्युत वितरणमा प्रयोग भएका काठेपोलहरू विस्थापन गरिनेछ । गाँउपालिका क्षेत्र भित्रका खोला नालाहरूमा लघु जलविद्युत आयोजना सञ्चालनको सम्भाव्यता अध्ययन तथा सिञ्चाइ सुविधा विस्तारका लागि आवश्यक पहल तथा लगानिमैत्री वातावरण तयार गरिने छ ।

९०। **"खेल अभियान पालिकाको पहिचान"** भन्ने मूल नाराका साथ पालिका स्तरको सुविधा सम्पन्न खेलकुद मैदान निर्माणका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसंग आवश्यक समन्वय र पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।

९१। गाँउपालिकाको प्रशासकीय भवनसँगै व्यवस्थित सभाहल निर्माण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ । निर्माण सम्पन्न हुन वाँकि तथा निर्माणाधिन वडा कार्यालयहरू क्रमशः पुरा गर्दै लगिनेछ । मोदी गाँउपालिकाको बहुउद्देशिय भवन, सभाहलहरू लगायतका संरचनाहरूको आवश्यक संरक्षण तथा सम्भार गरिनेछ ।

९२। गाँउपालिकाको केन्द्र तथा वरपरको वजारक्षेत्र र राजमार्गको सुरक्षा संवेदनशिलतालाई मध्यनजर गर्दै वजार क्षेत्रहरूको सडक तथा फुटपाथ व्यवस्थापन, सडक वत्ति, सिसि क्यामेरा व्यवस्थापनको लागि व्यवस्था मिलाइने छ ।

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू

९३। मोदी गाँउपालिकामा सन्तुलित वातावरण र विपदबाट सुरक्षित गाँउपालिकाको रूपमा विकास गरिनेछ । विकास योजना संचालन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन गर्ने परिपाटीलाई संस्थागत गर्दै लगिनेछ । विपद व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने राहत उद्धार तथा आपतकालीन सामग्रीको पर्याप्त व्यवस्था गर्न संघ, प्रदेश सरकार लगायत विभिन्न सरकारी गैरसरकारी संघ संस्था तथा निकायहरू संग सहकार्य गरिनेछ ।

९४। गाँउपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तरता दिइनेछ । विपद पुर्वतयारी, विपदको बेला खोज, उद्धार, राहत तथा विपद पश्चात पुनर्लाभको लागि कोषको सञ्चालन गरिनेछ । गाँउपालिकामा आइपर्ने विपदजन्य घटनाको सामना गर्न कोषको परिचालन गरिनेछ । वडास्तर सम्म पनि विपदजन्य घटनाको तिव्र प्रतिकार्यको व्यवस्था गरिनेछ साथै विपद व्यवस्थापनमा ठूलो रकमको आवश्यकता पर्ने हुँदा यस कोषमा योगदान गर्न

नागरिक, गैर आवासीय नेपाली र निजी क्षेत्रलाई आव्हान गरिनेछ । गाउँपालिकाको विपद प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

९५। विपद न्यूनिकरण, रोकथाम तथा विपदबाट हुने क्षतिको न्यूनिकरणको लागि पूर्व सूचना प्रणालीको विकास, जोखिमयुक्त वस्ती तथा घरहरू स्थान्तरण, नदि कटान नियन्त्रणको लागि तटबन्ध तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कनको आधारमा मात्र नदि तथा खनिजजन्य पदार्थको उत्खननको नीति लिइनेछ ।

९६। विपदका दृष्टिले जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरी वैज्ञानिक नक्शांकन गरिनेछ । सुरक्षित स्थानहरूको पहिचान गरी खुला क्षेत्र घोषणा गरिनेछ । विपद तथा प्रकोपको समयमा हेलिकप्टरबाट उद्धार गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई महशुस गरी गाउँपालिकामा एक हेलीप्याड निर्माण गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।

९७। प्राकृतिक स्रोतको उपयोग र व्यवस्थापनको कानून र मापदण्डका आधारमा अनियन्त्रित र अवैध दोहनलाई नियन्त्रण र नियमन गरिनेछ । नदीजन्य पदार्थ चोरी निकासी प्रति शुन्य सहनशिलताको नीति अपनाइनेछ ।

९८। जडीबुटी, कृषि वन तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको व्यवसायिक खेती र उत्पादन बृद्धिलाई प्रोत्साहन गरीने नीति लिइनेछ । जलवायुमैत्री र दिगो विकासमैत्री आयोजनालाई प्रथामिकता दिइनेछ । वातावरण, मौसम परिवर्तन र विपदबाट जोखिम न्यूनिकरण गर्न स्थानीय समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धी गरिनेछ ।

९९। स्थानीय जनता सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको सहभागितामा नर्सरी स्थापना, खाली स्थानमा फलफुल तथा औषधिय गुण भएका विरुवा र वनस्पति वृक्षारोपण तथा सदाबहार घाँसखेती बिकासको लागी आवश्यक ब्यवस्था गरिनेछ ।

१००। वातावरण प्रदुषणलाई कम गर्न तथा उर्जा खपतमा मितव्ययिता अपनाउन नविकरणीय उर्जाको प्रयोग बढाइनेछ । सुधारिएको चुलो, सौर्य उर्जा आदिको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । मोदी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र खेतीयोग्य जमिन, घर तथा विद्युत लाईन वरीपरीको तप्केनी तथा जोखिमयुक्त रुखहरू हटाईने नीति लिइनेछ ।

१०१। न्यायमा स्थानीय जनताको पहुँचलाई सुनिश्चितता गरी छिटो छरितोपना ल्याइने छ । स्थानीय तहबाट उपलब्ध गराइने न्याय सेवामा जनताको सहज पहुँचको व्यवस्था मिलाइने र हिंसा पीडित महिला, अपांगता भएका व्यक्ति, दलित, बालबालिका र ज्येष्ठ नागरिकलाई सहजीकरण गर्न गाउँपालिकामा हेल्पडेस्क राखी सेवा दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।

१०२। जवाफदेही र पारदर्शी स्थानीय सरकार सञ्चालनमा प्रतिबद्ध रही कार्य सञ्चालन गरिने र कानूनको शासन र सुशासनलाई बढावा दिइने छ । भ्रष्टाचारमुक्त गाउँपालिकाको घोषणा गरी नैतिक आचरण र सच्चरित्रतालाई आत्मसात गरिने छ, सार्वजनिक सम्पत्तिको दुरुपयोग हुन नदिई उचित प्रयोग गरिने छ । पारदर्शिता, नैतिकता र निर्णयमा सहभागिता, जनसहभागिता, योजनाबद्ध कार्यप्रणाली जस्ता सुशासनका अन्तरवस्तुहरूलाई आत्मसात गरिने छ र सर्वसाधारण जनताले अनुभूति गर्ने गरी व्यवहारमा कार्यान्वयन गरिने छ । लेखा प्रणाली, बेरुजु फछ्यौट जस्ता कार्यहरूलाई चुस्तदुरुस्त र व्यवस्थित बनाउन लेखा समितिको व्यवस्थागरी जिम्मेवारी दिइनेछ ।

१०३। गाउँपालिकाद्वारा सम्पादन हुने कार्यहरूलाई आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी Paperless बनाइने छ । गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरूको एकीकृत व्यवस्था गरी स्मार्टकार्ड मार्फत् उपलब्ध गराउन पहल गरिने छ । गाउँपालिकाका उपयुक्त स्थानमा सूचना प्रविधि केन्द्र स्थापना गर्न पहल गरिने र इगर्भनेन्सलाई प्रभावकारी बनाइने छ । विद्युतीय माध्यममार्फत् विभिन्न सेवा प्राप्त गर्ने सेवाग्राहीहरूलाई समेत सेवा प्रयोगमा सहजीकरण गरी यस पद्धतिमा जोडिने छ ।

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू

- १०४। गाउँपालिकाबासीलाई कर तिर्नु बोझ नभई आफ्नो दायित्व र कर्तव्य हो भन्ने कुरा प्रत्याभूत गराउन कर प्रशासनका सर्वमान्य सिद्धान्तका आधारमा हरेक क्षेत्रमा प्रगतिशील कर प्रणाली अवलम्बन गरि करको दर भन्दा दायरालाई प्राथमिकता दिई सोही अनुसार करका नीतिहरू तय गरिनेछ ।
- १०५। सम्पत्ति करलाई आन्तरिक आयकोमूल स्रोतको रूपमा विकास गरिनेछ । स्थानीय तहलाई प्राप्त घर बहाल करलाई थप व्यवस्थित गर्न सम्बन्धित वडा कार्यालयले टोल विकास संस्थाको समन्वयमा लगत तयार गर्ने र स्रोतसाधन सहित घर बहाल कर उठाउने व्यवस्था गरिनेछ । घरबहाल करमा बहुदर प्रणाली लागू गरिनेछ । व्यवसायिक कर तथा घर बहाल कर असुली तथा व्यवस्थापन कार्यमा उद्योग वाणिज्य संघ, च्याम्बर अफ कमर्स, उद्योग व्यापार संगठनसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- १०६। समयमै कर दाखिला गर्ने करदातालाई पुरस्कृत गरिने कार्य गरिने छ । सबै आर्थिक तथा व्यापारिक क्रियाकलापहरूलाई करको दायरामा ल्याई आन्तरिक आमदानीको दायरालाई अझ फराकिलो बनाईने छ ।
- १०७। गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा र सुविधाहरूलाई क्रमशः डिजिटाइजेशन गर्दै सेवा प्रवाहलाई सहज र पारदर्शी बनाइनेछ । गाउँ सरकारका निर्णय प्रक्रिया सरल, सहज र पारदर्शी बनाइनेछ । सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण मापन कार्य गरि प्राप्त गुनासोहरूलाई तत्काल सुनुवाई हुने संयन्त्रको व्यवस्था गरिनेछ । उत्कृष्ट सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालय र कर्मचारीहरूलाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १०८। विपदका घटनाबाट नागरिकको जीउ धनको सुरक्षा गर्न गाउँपालिकाको विपत प्रतिकार्य योजना को प्रभावकारि कार्यान्वयन गरिनेछ । विपद प्रतिकार्यका लागि विपत सम्बन्धितसस्थाहरू, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
- १०९। गाउँपालिका भित्र भएका नदी कटान लगायतका खोलाहरूबाट हुने कटान रोक्न छिमेकी स्थानीय तह, प्रदेश एवं संघीय सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सडकहरूको निर्माणमा अत्यावश्यक बाहेक हेभीइक्विपमेन्टको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने नीति लिईने छ ।
- ११०। गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, विद्यालय लगायत गाउँपालिका अन्तरगतका सबै सार्वजनिक सेवा प्रवाहगर्ने निकायहरूमा नागरिक बडापत्र अनिवार्य रूपमा काखुपर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गरिनेछ । अडियो नागरिक बडापत्रको शुरुवात गरिनेछ । गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा डिजिटल नागरिक बडापत्र कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- १११। गापा अन्तरगतका सबै सरकारी निकायहरूमा सूचना अधिकारी तोक्ने व्यवस्थालाई अनिवार्य गरिनेछ । नागरिकहरूले मागेका सूचनाहरू समयमा पाउने कुराको सुनिश्चितता गरिनेछ । गाउँपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट पुस्तिका प्रकाशन गर्ने, गाउँपालिकाका सुचनाहरू वेवसाइट, सुचना पाटी, स्थानीय एफ एम वाट प्रसारण गर्ने साथै सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूको नामावली यस गाउँपालिकाको वेवसाइट र वडा कार्यालयको सुचना पाटिमा टाँस गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । स्थानीय राजपत्र प्रकाशनलाई प्रभावकारि बनाईने छ ।
- ११२। यस गाउँपालिकाका मुख्य मुख्य पर्यटकीय स्थानहरू, धार्मिक सांस्कृतिक स्थानहरू, धार्मिक सांस्कृतिक परम्पराहरू र गाउँपालिकाले गरेका उपलब्धीहरू समेटी एक गाउँपालिकाको परीचयात्मक वृत्तचित्र निर्माण गरिनेछ ।
- ११३। चौमासिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । आयोजनाहरूको सार्वजनिक परिक्षण तथा आयोजना जानकारी दिने सुचना पाटि राख्ने कार्यलाई समेत अनिवार्य गरिनेछ ।

- ११४। सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी र नतिजामुखी बनाउने कार्यमा थप जोड दिइनेछ । चालु प्रकृतिका खर्चहरू कटौती गर्ने नीति लिइनेछ । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई मजबुद बनाईनेछ । वेरुजु कम गर्ने तथा लेखापरिक्षणबाट औल्याईएका वेरुजुहरू संपरिक्षण गरी वेरुजु न्यूनीकरणमा जोड दिईनेछ ।
- ११५। पूर्वाधार विकास शाखालाई थप साधन सम्पन्न बनाइ गुणस्तरीय निर्माणको हाम्रो प्रतिबद्धतालाई कायम गरिनेछ खरिद इकाइलाई चुस्त बनाइ सार्वजनिक खरिद प्रक्रियालाई मितव्ययी, पारदर्शी, गुणस्तरीय र time bound बनाइनेछ । खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना निर्माण विना खरिद गर्ने कार्यलाई रोकिने छ ।
- ११६। कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना निर्माण गरी चौमासिक खर्च सन्तुलनमा जोड दिइनेछ । चौमासिक लक्ष्य किटान गरी त्यसको कार्यान्वयन समिक्षा गरिनेछ ।
- ११७। बजार अनुगमनलाई नियमित र प्रभावकारी बनाई गुणस्तरीय र स्वस्थकर सामान उपभोक्ताहरूले उचित मूल्यमा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । गाउँपालिका भित्रका सबै वडाहरूमा कम्तीमा चौमासिक रूपमा बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ११८। यस गाउँपालिकाको दरबन्दी संरचना तयार गर्नका लागि O&M सर्वेक्षण गरिनेछ ।
- ११९। सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्न र संघ, प्रदेश र अन्य स्थानीय तह संगको सम्बन्ध सुमधुर बनाउन अन्तर तह अनुभव तथा समस्या साटासाट कार्यक्रमहरू अगाडि बढाईने छ । अनुभवहरू आदान प्रदानको लागि अन्य स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।
- १२०। स्थानीय तहमा प्राप्त विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न, स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा भएको कानूनी व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्न संस्थागत विकासमा जोड दिईनेछ । न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । न्यायमा सहज पहुँचको वातावरण बनाइनेछ ।
- १२१। गाउँपालिकामा एक व्यवस्थित सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना गर्ने साथै गाउँपालिका भित्र रहेका प्रत्येक घर परिवारको पूर्ण लगत राख्ने कार्य गरिनेछ । जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको ज्ञानको दायरालाई वृद्धि गर्न गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा एक व्यवस्थित पुस्तकालय स्थापना गरिनेछ । गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरूमा नागरिकको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने कार्यलाई आवश्यक अध्ययन गरी उपयुक्त नीति अवलम्बन गरिनेछ । वार्षिक विकास कार्यक्रमहरूको छनौट, कार्यान्वयन र अनुगमनमा सार्वजनिक, निजि र सहकारी क्षेत्रको सहभागितामूलक योजना पद्धतिको अवलम्बन गरिनेछ । विकासका गतिविधिमा नागरिक अपनत्व अभिवृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- १२२। **सार्वजनिक निजी साझेदारी (Public Private Partnership)** अवधारणाअनुसार नवप्रवर्तनशील उद्योगहरूको लगत एकिन गरी संरक्षण गरिनेछ ।
- १२३। गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाई थप जनमैत्री, अनुमानयोग्य र प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय भवनमा सेवाप्रवाह संचालन केन्द्र (Service Delivery Operation Centre) स्थापना गरि व्यवस्थित गरिनेछ । यस प्रकृतिको सेवा प्रवाहको अनुशरण गरी हरेक वडा कार्यालय, सेवा केन्द्र र इकाईहरूलाई नमूना सेवा प्रवाहको केन्द्रको रूपमा रूपान्तरण गर्दै लगिने छ ।
- १२४। गाउँपालिका र मातहतका वडा कार्यालय एंव सेवा केन्द्रहरूबाट सम्पादन हुने सम्पूर्ण कार्य सम्बन्धी जिम्मेवारीलाई उत्तरदायीपूर्ण ढंगबाट सम्पादन गर्न गराउन आवश्यक हुने कार्य विश्लेषण, कार्य पुष्टीकरण र कार्य विस्तृतीकरण गर्दै कर्मचारीहरूलाई अनिवार्य रूपमा कार्यविवरण दिई जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व एकिन गरी सम्पादित कार्यहरूको वैज्ञानिक कार्यसम्पादन मुल्यांकन व्यवस्थापनलाई सुदृढ बनाउन हरेक तहमा कार्यसम्पादन करारको विधि अवलम्बन गरिने छ ।

- १२५। गाउँपालिकाको समग्र प्रशासनिक संयन्त्रलाई छिटो, छरितो, सवल र जनमैत्री बनाउन संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O & M Survey) यसै आवमा गरी गाउँपालिका, वडा कार्यालय र सेवा केन्द्रहरूको सांगठनिक संरचना कार्य विवरण, जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व एकिन गरी सेवा प्रवाहलाई थप सर्वसुलभ, गुणस्तरीय, पहुँचयोग्य र मितव्ययी बनाइनेछ ।
- १२६। कर्मचारीहरूलाई पदसोपान, क्षमता, अनुभव र कार्यसम्पादनका आधारमा उपयुक्त जिम्मेवारी प्रदान गर्ने (Right Employee at Right Place in Right Time) को नीति कडाईका अवलम्बन गरिनेछ । यसका लागि दण्ड र पुरस्कार प्रणाली, कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली लागू गरिनेछ । कर्मचारीहरूको क्षमता विकास मार्फत समग्र स्थानीय शासनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्दै गाउँपालिकालाई सुशासनको केन्द्रको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
- १२७। कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणा र मनोबल उच्च राख्दै समग्र गाउँपालिकाको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न उत्प्रेरणा र मनोबलका मौद्रीक र गैरमौद्रीक प्रोत्साहनका उपकरणहरू उपयोग गरिनेछ । करार सेवा तर्फका कर्मचारीहरूको क्षमता, अनुभव र कार्यसम्पादनका आधारमा मात्र करार सेवाको नविकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १२८। गाउँपालिका र अन्तरगतका वडा एवं सेवाकेन्द्रबाट प्रदान गरिने शासन, विकास र सेवा प्रवाहमा भ्रष्टाचारमा शुन्य सहनशीलता (Zero Tolerance Towards Corruption) को नीति लिइनेछ । सेवा, सुशासन एवं विकास सम्बन्धी गुणासो, जिज्ञासा र सुझावलाई सम्बोधन गर्न गाउँपालिकामा मौजुदा स्रोत साधन परिचालन गर्ने गरि सार्वजनिक उत्तरदायित्व प्रवर्द्धन केन्द्र (Public Accountability Promotion Centre) स्थापना गरी संचालनमा ल्याइनेछ ।
- १२९। वित्तिय सुशासन र सार्वजनिक उत्तरदायित्व अभिवृद्धिका लागि आवश्यक विधि र उपकरण परिचालन गर्दै वेरुजु घटाउदै लगेर शुन्य वेरुजु कायम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- १३०। गाउँपालिकाका गतिविधि र नागरिकका चासो एवं सरोकारका विषयहरूमा अन्तक्रिया गर्ने, रचनात्मक सुझाव लिने दिने उद्देश्यले मासिक रूपमा गाउँपालिकाका गाँउ र वस्तीहरूमा "पालिकावासीसँग सिधा संवाद कार्यक्रम" संचालन गरिनेछ ।
- १३१। गाउँपालिका र अन्तरगतका वडा कार्यालय र सेवा केन्द्रहरूबाट हुने खरिद कार्यलाई अनुमानयोग्य, मितव्ययी र औचित्यपूर्ण बनाउन खरिद गुरुयोजना निर्माण गर्ने, e-bidding को प्रणाली अवलम्बन गर्ने तथा खरिद भएका मालसामान र सामग्रीहरूको PAMS Software मा हुने अभिलेखीकरणलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- १३२। नयाँ सार्वजनिक शासन (New Public Governance) का नवीनतम उपकरणहरू क्रमश गाउँपालिकाको सुशासन, विकास र सेवा व्यवस्थापनमा आन्तरिकीकरण गर्दै "नागरिकसँगै शासन र शासन संचालनमा नागरिक" को अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- १३३। जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिको लागि क्षमता विकास तालिम तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमणको आवश्यकता अनुसार व्यवस्था गरिनेछ ।
- १३४। नागरिकहरूका आधारभूत आवश्यकताका सेवा प्रवाहका क्षेत्रहरू टेलिफोन सेवा, विद्युतीकरण, इन्टरनेट, टि. भि. केवल सेवा लगायतका सेवा प्रवाहमा संलग्न हुने गाउँपालिका बाहिरका सार्वजनिक तथा निजी सेवाप्रदायक निकायहरू सँग प्रभावकारी समन्वय गरि सेवामा सहज पहुँच स्थापना, विस्तार र गुणस्तर अभिवृद्धिमा पहल कदमि लिइने छ ।
- १३५। पूर्वाधार विकासलाई व्यवस्थित गर्न वडाहरूबाट प्राप्त योजना सहित गाउँपालिकाको सम्भावित बृहत र रूपान्तरणका योजनाहरू समेटेर गाउँपालिकाको आयोजना बैक तयार गरि प्राथमिकताका आधारमा क्रमश कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । समग्र मोदि क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटकिय संजालमा आवद्ध गरि आर्थिक, सामाजिक गतिविधीलाई टेवा पुराउन वृहत्तर मोदि परियोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।

- १३६। गाउँपालिकाको केन्द्रलाई प्रत्येक वडा कार्यालय सम्म र वडाका केन्द्रलाई प्रत्येक टोल र बस्ती सम्म जोड्ने तथा गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरू, स्वास्थ्य केन्द्र र ब्यापारिक केन्द्र समेतलाई सडक संजाल सँग आवद्धगर्दै मोदिवासीहरूको दैनिक जनजीवनलाई थप सहज बनाउने गरि पूर्वाधार निर्माणलाई तिव्रता दिदै सार्वजनिक यातायात सञ्चालन को पहल गरिनेछ । विकासका गतिविधिहरूमा नागरिकको सहभागीतालाई अभिवृद्धि गर्न लागत साझेदारी गरिने योजना तथा कार्यक्रमलाई प्रथमिकता दिईनेछ । यसका लागि बजार क्षेत्रमा ५०-५०% र ग्रामिण क्षेत्रमा ७०-३० % को साझेदारी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । योजनाको वास्तविक गुणस्तर परीक्षण गरी भुक्तानी दिने प्रणालीलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
- १३७। पातिचौर र डिमुवा क्षेत्रको मुख्य बजारक्षेत्रमा ढल व्यवस्थापनको लागि आवश्यक अध्ययन गरि कार्य अगाडी बनाइने छ । मोदि गाउँपालिकाका बाहिर रहेका यस क्षेत्रका विभिन्न विषयका विज्ञहरूको रोष्टर तयार गरि विज्ञहरूको क्षमताको उपयोग गर्न आह्वान गरिनेछ ।
- १३८। सडकहरू तत्कालै मर्मत गरि खाल्डाखुल्डी रहित सडक निर्माणलाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
- १३९। मर्मत संभार कोषको व्यवस्था गरि तत्काल मर्मत गर्नु पर्ने योजनाहरूको पहिचान गरि कार्यान्वयन गरिने छ । साथै सडक बोर्ड नेपालसँगको साझेदारीमा ठुला सडक योजनाहरू मर्मत गरिने छ ।
- १४०। गाउँपालिकाको भू उपयोग नीति तथा जोखिम सम्बेदनशील भू उपयोग गुरुयोजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिने छ । गाउँपालिकाभर खुला क्षेत्र पहिचान एवं संरक्षण, बाल उद्यान, ब्यायम स्थल, कबर्ड हल, खेल मैदान तथा पार्क निर्माण लाई प्राथमिकता दिईनेछ । वडा स्तरमा गठित विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्वयम सेवक परिचालन गरि "जनावरबाट मानव र खेतीपाती संरक्षणको लागि सुरक्षित घेरा बार निर्माण अभियानलाई तीव्रता दिइनेछ ।
- १४१। अनलाइन पेमेन्ट, अनलाइन नक्सा प्रणाली, अनलाइन गुनासो व्यवस्थापन, अनलाइन पञ्जीकरण, डिजिटल नागरीक बडापत्र, अनलाइन खरीद प्रणाली एवं डिजिटल योजना प्रणाली, बायोमेट्रिक हाजिरी लगायतका प्रविधिको अझै विकास गरी सेवा प्रवाहलाई शीघ्र, सहज र व्यवस्थित गरिने छ ।
- १४२। सदाचारिता प्रवर्द्धन र गुणस्तरीय सेवाको उत्पादनमार्फत सुशासनको प्रत्याभूति गर्नका लागि सदाचार नीति जारी गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रत्येक महिनाको अन्तिम शुक्रबार दिनको तीन बजे प्रेस रिलिज गर्ने परम्पराको थालनी गरिनेछ ।
- १४३। कर्मचारीहरूको सीप, योग्यता र दक्षताको व्यवस्थापन गर्दै कर्मचारीहरूसँग कार्यसम्पादन करार गरी नतीजाका आधारमा सकरात्मक र नकरात्मक उत्प्रेरणा दिइनेछ । अभिमुखिकरण तालिम, अध्ययन, भ्रमण आदिबाट कर्मचारीको ज्ञान, सीप र क्षमताको बढोत्तरी गर्दै अन्य पालिकाको समेत सफल अभ्यास र अनुभवको आदानप्रदानबाट सिक्ने सिकाउने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।
- १४४। वडा कार्यालयको जनसंख्या, मानव संशाधन र कार्य सम्पादन एवम् आवश्यकताका आधारमा मसलन्द लगायत फुटकर सामग्री खरिदको कार्यलाई वडा कार्यालय मार्फतनै सम्पन्न गर्ने गरी मापदण्ड बनाई लागु गरिनेछ ।
- १४५। जनतिनिधि एवम् कर्मचारीहरूको कार्यकक्ष र गाउँपालिकाको आन्तरिक व्यवस्थापनको पाटोलाई सुव्यवस्थित र सुन्दर बनाउन आन्तरिक व्यवस्थापन मापदण्ड बनाई लागु गरिनेछ । श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय अन्तरगत गाउँपालिकामा संचालित रोजगार सेवा केन्द्रलाई उत्पादनशील रोजगार सृजना, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन, आप्रवासन लगायतका सेवा तथा सुविधा एकिकृत रूपमा प्रदान गर्न, एकिकृत श्रम तथा रोजगार सेवा(संचालन तथा व्यवस्थापन)कार्यविधि, २०८० अनुसार आन्तरिकीकरण गरिनेछ ।

१४६। घरबहाल कर, सम्पत्ति कर लगायतका करहरू अनलाइन भुक्तानी प्रणाली मार्फत असुल गर्ने, वडा तथा गाउँपालिकाको राजस्वसंकलन मार्फत भएको दैनिक आम्दानीलाई दैनिक राजस्व जम्मा गर्न सहजिकरण गरिनेछ । समयमा कर असुल गर्न करदातालाई छुटदिने निति लिइनेछ ।

१४७। भूमिहीन दलित,भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीलाई राष्ट्रिय भूमि आयोगसंग समन्वय गरी जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा वितरण गरिनेछ ।

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू

१४८। । मोदिवासिको चाहना वमोजिम विकास कार्यलाइ अगाडि वढाई समृद्ध र सुखि मोदि गाउँपालिका निर्माण गर्न आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रमले मद्दत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु । सहकारिता,सहअस्तित्व,र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित संघियतालाई सवल र संस्थागत गर्न यो नीति तथा कार्यक्रम सहयोगी हुनेनै छ । मोदिको चौतर्फि विकासमा योगदान गर्ने सभाका सदस्य ज्यूहरू,राजनीतिक दल,संघ सरकार,प्रदेश सरकार,राष्ट्रसेवक कर्मचारी,निजी क्षेत्र,विकास साझेदार,संचार जगत,नागरिक समाज,गैरसरकारी क्षेत्र र सम्पूर्ण मोदिवासि जनता प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको लागि सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद !

हिरादेवी शर्मा
अध्यक्ष
मोदी गाउँपालिका
पर्वत